

Sygn. akt IV Ca 2125/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Balcerak-Tkacz

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2016 r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo – akcyjna spółka jawna z siedzibą w W.

przeciwko A. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 29 lipca 2016 r., sygn. akt I C 601/16 upr

I. postanawia sprostować z urzędu oczywistą niedokładność w komparycji zaskarżonego wyroku poprzez dodanie po słowach (...) Sp. z o. o. Spółka Komandytowo-akcyjna” słów „spółka jawna”,

II. oddala apelację.

Małgorzata Balcerak-Tkacz

IV Ca 2125/16

Uzasadnienie w zakresie pkt. II

Wyrokiem zaocznym z dnia 29 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy w Legionowie oddalił powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej spółki jawnej z siedzibą w W. przeciwko A. B. o zapłatę.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka. Wyrok zaskarżyła w całości, zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 6 w zw. z art. 509 § 1 k.c., poprzez uznanie, iż powódka nie wykazała, że na jej rzecz została przelana wierzytelność przysługująca pierwotnie (...) sp. z o.o. od pozwanej; art. 7 Prawa bankowego poprzez przyjęcie, iż pomimo przedłożenia oryginału wyciągu z rachunku bankowego potwierdzającego przelew kwoty pożyczki oraz kwoty 0,01 zł powódka nie wykazała dokonania rejestracji w systemie teleinformatycznym oraz faktu zawarcia umowy; art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niewskazanie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej; art. 339 § 2 k.p.c. poprzez wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo w sytuacji, gdy okoliczności przedstawione przez powódkę nie budzą uzasadnionych wątpliwości co do legitymacji czynnej powódki, faktu zawarcia umowy z pozwaną oraz wysokości dochodzonego roszczenia.

Powódka wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu w postaci oświadczenia

o wniesieniu przez współnika wkładów wraz z wyciągiem z Załącznika nr (...) Lista Wierzytelności (...) na okoliczność wykazania, że wierzytelność wobec pozwanej została skutecznie przeniesiona na rzecz powódki, a ponadto na okoliczność wykazania wysokości zobowiązania oraz terminu jego wymagalności. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej żądanej w pozwie kwoty oraz zasądzenie kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sprawa niniejsza z uwagi na przedmiot sporu oraz jego wartość rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu takim, zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ pkt 1 i 2 k.p.c. apelację można oprzeć na zarzutach enumeratywnie wymienionych - na naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, bądź na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i przyjmuje je za własne. Z uwagi na powyższe, nie zachodzi potrzeba powtórzenia poczynionych już ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., sygn. akt II CSK 18/07, Lex 966804).

Odnosząc się do zarzutów podniesionych przez powódkę w apelacji, stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy zasadnie oddalił powództwo, albowiem powódka nie wykazała w sposób niebudzący wątpliwości istnienia wierzytelności oraz faktu przejścia dochodzonej w niniejszym postępowaniu wierzytelności z pierwotnego wierzyciela – (...) (...) sp. z o.o. – na jej rzecz.

Podkreślenia wymaga, iż na gruncie procesu cywilnego strony mają obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły z art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Konsekwencją regulacji ujętych w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. jest nie tylko obowiązek popierania wysuwanych twierdzeń stosownymi dowodami, ale przede wszystkim ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia dla strony, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Na gruncie przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że obowiązek wykazania istnienia wierzytelności oraz jej wysokości, a także skutecznego dokonania cesji spoczywał na stronie powodowej, albowiem ta strona z faktu tego wywodziła swoje roszczenie o zapłatę.

Natomiast zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradyktoryjności, sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 roku, sygn. akt I CKU 45/96). Dopuszczenie dowodu z urzędu jest co do zasady prawem, a nie obowiązkiem sądu. W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, sąd musi wyprowadzić ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Wobec powyższego i w myśl art. 232 k.p.c., to strona powodowa była obowiązana wskazać dowody dla stwierdzenia faktu istnienia wierzytelności oraz jej wysokości i powinna liczyć się z negatywnymi konsekwencjami jego nieudowodnienia w postaci oddalenia powództwa.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił, iż przedłożone do akt sprawy dokumenty nie stanowią dowodu istnienia dochodzonej wierzytelności ani jej wysokości.

Wbrew twierdzeniom apelacji, z dołączonych do pozwu dokumentów nie wynika, iż istnieje roszczenie z umowy pożyczki o numerze (...). Z przedstawionego wyciągu bankowego wynikało, iż pozwana wyraziła zgodę na zawarcie umowy pożyczki o numerze (...) (k.23). Brak jest natomiast potwierdzenia, iż wyraziła zgodę na zawarcie umowy o numerze (...). Na podstawie zaoficerowanych przez powódkę dokumentów brak było podstaw do przyjęcia, iż numer (...) był numerem rejestracyjnym (identyfikacyjnym), a po zaksięgowaniu kwoty 0,01 zł przybrał numer pożyczki (...). Nie było również podstaw do przyjęcia, iż pożyczka numer (...) została udzielona pozwanej jako kolejna w rozumieniu § 5 szablonu umowy pożyczki odnawialnej (k. 25), ponieważ powódka nie wykazała zaistnienia wskazanych tam przesłanek.

Na marginesie wskazać należało, iż rację miała powódka, zarzucając Sądowi Rejonowemu błędne przyjęcie, iż brak podpisu pożyczkobiorcy przesądzał o tym, iż nie doszło do zawarcia umowy pożyczki. Gdyby bowiem powódka wykazała, iż między cedentem a pozwaną doszło do zawarcia umowy na odległość, bez jednoczesnej obecności obu stron i przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, to orzeczenie Sądu Rejonowego byłoby błędne, ponieważ taka umowa – podlegająca reżimowi ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny – takiego podpisu nie wymagała. Jak jednak wskazano wyżej, powódka nie wykazała, iż do zawarcia takiej umowy doszło, ponieważ uiszczenie przez pozwaną opłaty w kwocie 0,01 zł oznaczało wyrażenie zgody na udzielenie pożyczki o numerze (...), a powódka nie wykazała, iż pożyczka nr (...), choć zaksięgowana pod innym numerem, to była pożyczką, na udzielenie której pozwana wyraziła zgodę, względnie była kolejną pożyczką udzielaną zarejestrowanemu użytkownikowi serwisu. Oznacza to, iż omawiane uchybienie Sądu Rejonowego nie miało wpływu na zasadność rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Okręgowego, nawet gdyby przyjąć, że skarżąca wykazała, iż poprzedniemu wierzycielowi przysługiwało roszczenie w stosunku do pozwanej, to powództwo podlegałoby oddaleniu, albowiem nie wykazała ona, aby nabyła wierzytelność przeciwko pozwanej i wstąpiła w miejsce dotychczasowego wierzyciela, co z kolei uprawniałoby ją do żądania spełnienia świadczenia w niniejszym postępowaniu.

Zgodnie z treścią art. 509 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Podkreślić należy, że aby wierzytelność mogła być przedmiotem przelewu, musi być w dostateczny sposób zindywidualizowana poprzez dokładne określenie stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika. Judykatura przyjęła, że oznaczenie wierzytelności to wskazanie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Elementy te w momencie zawierania umowy przelewu powinny być oznaczone lub przynajmniej oznaczalne. Natomiast do chwili przejścia wierzytelności z majątku zbywcy do majątku nabywcy winno nastąpić dokładne sprecyzowanie pozostałych elementów stosunku zobowiązaniowego, w ramach którego istnieje zbywana wierzytelność.

Z przedstawionych przez powódkę dowodów nie wynika, by na ich podstawie (...) Sp. z o.o. w W. przeniosła na powódkę prawo do wierzytelności dochodzonej w niniejszej sprawie. Wskazać bowiem należało, iż powódka nie wykazała, czy umowa spółki jawnej z dnia 10 lutego 2015 roku oraz umowa sprzedaży z dnia 6 marca 2015 roku zostały zawarte poprzez zgodne złożenie oświadczeń woli przez osoby uprawnione do reprezentacji stron tych umów. Umowa spółki jawnej odsyłała do załączników, które miały wykazać umocowanie poszczególnych osób do reprezentacji wspólników,

ale załączniki te nie zostały dołączone do pozwu. Wykazane zostało zaledwie umocowanie E. M. – jako prokurenta – do reprezentowania powódki jako strony umowy sprzedaży z dnia 6 marca 2015 roku, a to na podstawie dołączonego do pozwu odpisu pełnego KRS dla powódki. Z powyższego względu, w pierwszej kolejności, przyjąć należało, iż powódka nie wykazała faktu przejścia dochodzonej w niniejszym postępowaniu wierzytelności (o ile w ogóle istniała) z pierwotnego wierzyciela na rzecz powódki.

Wbrew zarzutom skarżącego nie ma również podstaw by uznać, że Sąd Rejonowy naruszył art. 339 § 2 k.p.c. Przyjęcie przez Sąd przy wydaniu wyroku zaoczego za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych jest oczywiście dopuszczalne, jeżeli twierdzenia te nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Powódka nie wykazała zawarcia umowy pożyczki przez cedenta z pozwaną, ani skuteczności przelewu wierzytelności, a zatem nie sposób przyjąć, że Sąd Rejonowy uchybił temu przepisowi.

Sąd Rejonowy nie uchybił również art. 328 § 2 k.p.c., ponieważ o naruszeniu tego przepisu można mówić jedynie wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zawiera danych pozwalających na kontrolę tego orzeczenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. akt I CKN 185/01, Legalis, z dnia 22 maja 2003 roku, sygn. akt II CKN 121/01, Legalis, z dnia 20 lutego 2003 roku, sygn. akt I CKN 65/01, Legalis, z dnia 7 lutego 2001 roku, sygn. akt V CKN 606/00, Legalis). Co więcej, brak wszystkich lub niektórych elementów uzasadnienia wymienionych w powołanym przepisie winien uzasadniać przekonanie, iż uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2001 roku, sygn. akt V CKN 158/00, Legalis, z dnia 19 października 2005 roku, sygn. akt V CK 642/04, Legalis). W realiach sprawy zarzut ten okazał się nieuzasadniony. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku pozwala ustalić motywy, jakimi kierował się Sąd Rejonowy przy wydawaniu orzeczenia, a zapadłe w sprawie rozstrzygnięcie odpowiadało prawu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Małgorzata Balcerak – Tkacz